

Kultareunaiset pilvet

Runoja ja Ajatelmia

Bertta Aspfors

Hämeenlinna 2009

*Kiitokset ystävät antamastanne tuesta ja
tekemästänne työstä tätä kirjaa
kirjoittaessani.
Bertta Aspfors*

*”Kiitollisuus on sydämen muistio”
Peter Hahne*

Aineisto, kuvat ja piirroukset	Bertta Aspfors
Grafiikka, kuvankäsittely ja taitto	Helena Mäkelä
Kannen suunnittelu	Helena Mäkelä
Kannen kuvat:	
Etukannessa Kolin maisema; maalaus Bertta Aspfors 2002 ja pala lasimaalauksesta; tekijä Bertta Aspfors 1984	
Takakannessa ”Solmijaneito” piirros; Bertta Aspfors 1992	
Kustantaja: Mediapinta, 2009	

© Bertta Aspfors, Hämeenlinna 2009

ISBN 978-952-235-088-6

Print-On-Demand

Lukijalle

Sinulla on kädessäsi kirja.

Se herättää sinulle muistoja menneistä elämäsi tapahtumista. Nämä elämykset ovat pitkinä tai aivan lyhyinä esityksinä ja tuovat mieleesi menneet muistoina.

Toiset ovat aivan lyhyinä lauselmina, toiset taas perusteellisesti muotoiltuna. Joka tapauksessa lukija unohtuu omiin maailmoihinsa ja viettää siellä mieluisan hetken.

Teos ei olekaan romaani, joka luetaan yhdellä istumalla, vaan sitä maistellaan ja pureksitaan niin, että omatkin muistikuvat heräävät ja piristävät.

Nykypäivinä saamme tahtomattamme arkista ja rumaa nähtävää, joka ei ravitse mielikuvamaailmaamme ja sielunelämäämme tarpeeksi. Siksi tarvitsemme kauniita ja myönteisiä yllykkeitä menneistä muistoista.

Kirjoittaja on vanhojen karjalaisten runolaulajien ystävä, joten lukija saa tuulahduksen myös supisuomalaisesta arvomaailmasta.

Onnea ja menestystä teoksen ilmestymiselle!

Hämeenlinnassa kesäkuussa 2008

Eila Seppä

Sisältö

Lukijalle.....	5

ISÄNMAA JA HISTORIA

Ah, aika ATK:n.....	12
Auringon pimennys.....	12
Pimeys.....	13
Äidit.....	13
Finnin kalliolla.....	14
Taisto sairastuu.....	17
Suomi 80-vuotta.....	20
Hoppu pois, mies 2000.....	21
Veteraanisiskot.....	22
2000 vuotta.....	24
Tsunami.....	25
Konginkangas.....	26
Ajatelmia.....	27

JOULU

Aatonaatto.....	30
Joulu Heikkilässä.....	31
Joulu.....	31
Joulu tulee.....	32
Joulu 1982.....	33
Tervehdys.....	34
Eräs ilta.....	35

KULTAREUNAISET PILVET

Auringon kultaa.....	38
Etsijä.....	38
Asiakaspalvelu.....	39
Hengen koti.....	41
Iltarauha.....	41
Ilmari.....	42
Liisa.....	42
Kainuun poika.....	42
Lapsi.....	43
Maalari.....	44

Matka.....	44
Onnittelu.....	45
Palo.....	45
Pesä.....	46
Puoliso.....	46
Aarre.....	47
Rakkauden voima.....	48
Rakkaus.....	49
Runo.....	50
Tahdistaja.....	51
Terveydestä, Kiitos.....	52
Ystävä.....	52
Leimu, lei lai lehmäni.....	53
Vuosikymmenet.....	54
Pieni koululainen.....	56
Ajatelmia.....	57

VUODENAJAT

Kevät

Huhtikuun aamu.....	60
Kevät.....	61
Kevätvirrat.....	62
Lomasauna.....	63
Myrsky.....	64
Auttaja.....	64
Valo.....	65
Kokemus.....	65

Kesä

Kesä 1987.....	66
Parhainta kesässä 1987.....	67

Syksy

Huurre.....	68
Talvesta syksyyn.....	69
Syksy.....	70

Talvi

Lapin helmikuu.....	71
Talvi.....	71
Talvinen luonto.....	72
Tammikuun päivä.....	73

Turkistarhaus.....	74
Vuori.....	75
Vuodenajat 1987.....	75

IHMINEN, HYVINVOINTI JA YMPÄRISTÖ

Keihäänheittäjä.....	78
Tervehdys.....	79
Kuntoilua.....	79
Terve ystäväin!.....	79
Pallo.....	80
Tie.....	81
Viina.....	82
Liikenteen iloa ja vaaraa.....	83

LUONTO

Nouseva päivä.....	86
Hämeenlinna.....	86
Kaustinen.....	87
Mesiheinä.....	87
Manninen (suo).....	88
Myyrät.....	90
Pihlaja.....	91
Puu.....	91
Taivaankuusi.....	92
Etelä-Häme.....	94
Rokua.....	96
Ajatelmia.....	97

RIENNÄMME KOHTI ILTARUSKOA, USKONNOLLISIA RUNOJA

Aamu.....	100
Elo kauaksi jää.....	101
Ihminen.....	102
Juhlapäivä.....	103
Lomalla.....	104
Kiitos.....	105
Elämän ketju.....	105
Isän haudalla.....	106
Hetket rakkaat, varjot elämän.....	107
Realisti.....	108

Elämä.....	108
Aamutähti.....	109

MATKAMUISTOJA

Aamu Alanyassa.....	112
Bellami.....	113
Abba-isä.....	113
Lohtaja.....	114
Matkalla.....	115
Menninkäinen.....	116
Ollaan yhdessä.....	117
Sinä ja Minä.....	118
Sydänpäivä.....	119
Mies.....	120
Ajatelmia.....	121

ONNITTELUJA

Onnittelurunoja.....	124
Kulttuurisarka.....	126
Juhlan aavistus.....	127
Työn ja taidon sarka.....	128
Kukkia ja onnea.....	128–131

KIITOKSIA

Sikermä.....	134
Suru.....	135

PITSIÄ

Franssia somiva morsian.....	138
Vanha pitsi.....	139
Ajatelmia.....	140

80

Pannu kuumana.....	141
Loppusanat.....	143

*Asko Aspfors nostaa lippua salkoon Ylitalon pihapiirissä
n. vuonna 1967 Kaustisella.
Kuva: Bertta Aspfors*

Historia
Isänmaa

Ah, aika ATK:n

On Suomessa ”holgeri” -hallitus
ja pörssissä osakevillitys.
Monen johtajan houkutus,
on optio-raham sijoitus.

Auringon pimennys

Vuonna yksi-yhdeksän-yhdeksän kuus.
Yhdeksänneskuus.
Aurinko pimeni.
Luonnon ylle laskeutui utuinen,
tumma harsohiippa.
Luonto unessa torkkui.
Niin minäkin,
kunnes heräsin päivän kirkauteen.

*29.10.1996 olimme Pysäkillä, Hämeenlinnan vapaaehtoistyökes-
kuksessa. Seurasimme auringonpimennystä ja sen vaikutusta
kaupunkikuvaan, luontoon ja ihmisiin.
Oli mahtava, ihana, lämmin tunne, kun aurinko palasi normaaliin
päivään.*

Pimeys

Hänen vinttinsä ”pimeä” on
- sanotaan.
Kuinka pimeä pimeys on?
En tiedä, en voi aavistaa,
kun valoista kirkkainkin pimenee.

Äidit

Äidit kyynelten takaa,
näkymättömin sitein,
lapsiinsa sidottu on!

Jolon saarella poikamme
odottaa ja kärsii.
Avutonta apua tarjoan.

Minä, heikko lähimmäinen, voimaton.
Vaan valohoitoa parempaa
saavat sanasta, rukouksesta.

*Jolon saaren kidnapattujen turistien
äideille 08/2000.*

Finnin kalliolla

Sun kallioltas Kaustinen
näen kotikunnan kasvot nuo,
niin ihmeen kaunoiset.
On kesänvärit poskillas
ja sylis` täynnä aarteitas.

Perhojoen tumma vyö,
se lipuu yli viljamaan.
Kuin elon suoni sykkäilee,
saa vehmaaksi rantamaat
ja lasten äänet rannoillasi kiirii!

Kuin luontoäiti sä meille oot.
Järvelä, Varila, Puumala,
Salonkylä, Käsälä, Nikula
sun rantojasi vartioi ja
kauneuttas ihailee.

Koskesi partahilla
on Viljami luonut laulujaan
ja Konsta sun tunsi tutukseen
rikkaine – rakkaine ilmeineen.
Oot siunattu kaunistus kuntamme tään.

On vuosisadat vetes virranneet
ja nälkä-, sota-, rauhanajat vaihtuneet
Monet tunnetut mestarit Kaustisen,
On kodeissa täällä kasvaneet
ja lyhtehet nöyrinä kantaneet.

Köyhäjoki poikas` liennee
sen rantakylät omiks` tiennet
Kylät, niin kuin helmet ikään – on
Köyhäjoki, Kola, Vintturi,
Jylhä, Timonen ja Hanhinen.

Näen tuolla kummullaan Aapintuvan,
Kansanopiston ja Koulukeskuksen
Lukio on kuin emo poikineen.
Ne kaikki tiedon-, taidon-, kulttuurin
hengen jyväsiä kasvuun saattavat.

Talot tuolla kertoo elämästä,
käden taidosta ja perinteestä.
Ne noussee uljaana pohjaltansa
ja kertoo tarinaa rakentajainsa,
jotka uskoivat uuteen päivään.

On kotien seinät koristelleet hellät kädet,
kauneuden kaipuu johtonaan.
Pihapiiri kutsuu kulkijaa,
vieraan tervetulleeks` toivottaa.
”praataamaan” vaikka pieneks` hetkeks`
vaan.

Reettanpatsas henkii omaa tarinaa,
kuvaa työn, tuskan ja ilon kantajaa.
Hän on siunaus satojen soittajain.
Sävel kanteleen vieläkin soi ja elää,
se uusin äänin siellä helää.

Kirkko nousee ylitse muiden,
tuo temppeli elämän, viitta ikuisuuden.
Hartaus rinnan täyttää ja onnen aavistus.
”Oi, kun on ihanat, Sun huonees Jumalan”
-mä heikko korsi vainen.

Kirkkomaa on pelto pyhä, maa toivon,
kyynelten, maa sankaripoikien!
On meillä rauha nyt ja ilo, onni, työ.
Ken käsittää sen ja ymmärtää.
- Pois riitä, eripuraisuus ja sydämiin ystävyys ja
toivo uusi.

Sen aseveljien muisto ansaitsee
kiitos liittää ylös Isän luo,
on harras pyyntö lapsien, sulje meidät,
kodit, virtasi ja kaikki maa, Sun suosioos.
Suo meidän rauhaa rakentaa ja kiittää lahjoistas.

*Ensiesitys SV-Keski-Pohjanmaa syysjuhlassa ja KSV-Naisjaoston
10-vuotisjuhlassa. KEL-n juhlassa 1988.02. 18.*

Taisto sairastuu

Taisto nukkuu kehdoissaan, hymyhuulinen.
Äidin katse viivähtää, - jotain vaistoaa:
”Miksi pilttein hengittää, - niin lyhyeen,
mun lapsosein, mun kukkasein”.

Poju silmät aukaisee, hymyilee.
Äidin sydän huojentuu, - helpottuu.
Vaan tuskan oka rinnassa, ei jätä!
Äiti työnsä ääreltä lapsen unta seurailee.

Lapsi kääntyy, yskii, hinkuu hiukan.
Äiti miettii: ”Sinne jonnekin”
on sota vienyt isän – tuonut tuskan, surun,
siirtolaiset sekä hinkuyskän.

Kannas, Karjalan, sodankourissa vapisee,
jyskää, taivaalla salamoii.
Siellä isä, sinä puolustat maata, kotiamme.
Tule nyt, tule sairaan lapsesi luo.

Kuume valtaa hennon lapsen, joka kamppai-
lee kera perheen, äidin, -taudin voittaakseen.
Kolme päivää ja yötä, -kuin kolme vuotta
ois`!
”Lähde kuume lähde, mene lapsestani mun,
mene pois!

>>>

Niinä päivinä Karjalaa evakuoitiin,
sinne kaikki Juuan autot kutsuttiin.
Vain postilinja-auto ainoa
vois viedä lapsen sairaalaan.

Äiti pyytää nöyrästi: ”Vie meidät sairaalaan”
Vaan kuljettaja vastaa kylmästi: ”Ei nyt,
huomenna otan kyytiin”. Ei auta äidin kyy-
neleet,
ei ”samarialaismiehen” ehdotus:

”Ota äiti lapsineen, vie sairaalaan.
Minä luovun matkasta, annan paikkani”
”Ei nyt, huomenna otan kyytiin”
kuului vastaus. – Niin apu loittoni.

Saapui ilta, yöksi vaihtui.
Tuska raastaa rinnassa äidin,
tien vieressä vartojan.
Eikö kyytiä saada voi lääkärin luo? (23 km.)

Vihdoin saapuu linjuri kaukaa, Kannakselta
Kotimatalla Kuusamoon. Pysähtyi!
Oli ihminen hahmossa kuljettajan.
Vei äidin lapsineen sairaalaan.

Oli lääkäri poissa, ”Kotikäynnillä” – sanot-
tiin.
Ei lääkkeitä, ei lääkkeitä, torjuivat hoitajat.
”Lääkärin tultua tutkitaan”.